

Uj városháza.

— Szeged tanácsának javaslata. —

(Saját tudósítónktól.) A keddi tanácsülésen, amelyen a szerdán kezdődő májusi közgyűlés tárgyainak előkészítésével foglalkoztak, szóba került a második városháza kérdése is. A tanács ezuttal konkrét javaslatot terjeszt a közgyűlés elé és azon van, hogy ezt a kérdést a lehető legrövidebb idő alatt kedvezően oldják meg. A városháza ma már nagyon is szűk, egyes hivatalokat ki kell onnan költöztetni és a legrövidebb idő alatt véglegesen határozni kell afölött, hogyan és hol helyezték el a város hivatalait!

Bokor Pál polgármester-helyettesnek azt a tervét, hogy a második városházát a Püspök telken építsék föl, a *Délmagyarország* már többször ismertette. A tanács is ilyen értelemben tesz most javaslatot és azt indítványozza a közgyűlésnek, hogy utasítsa a tanácsot arra, hogy a fölépítés költségvetését és a terveket a júniusi közgyűlésnek terjessze be. Arra nézve is határozatot kíván provokálni a tanács, hogy a tervek nyilvános pályázatot hirdessenek-e, vagy a mérnökséggel készíttessék-e el.

A Püspök-tér, amelyen az új városházát tervezik, ezernégyszáz négyszögöl terjedelmű. Ezt a telket egy tizennégy méter széles utcával kettéosztanak, úgy, hogy két egyenként hatszáz négyszögöles terület származnék. Az egyikre építenék az új városházát, amelynek hatszáz négyszögöl, vagyis kétezer négyzetméternyi telek teljesen elegendő. Ha a városházát kétemeletesre tervezik, akkor földszintre esnék nyolcvannégy, az első emeletre és a másodikra egyenként százhatvannyolc folyóméter terület. A falközökre tíz százalékot számítva, marad összesen háromszázhetvennyolc folyóméter ürterület. Ezt ötten osztva, vagyis egy szobára öt méter mélységet számítva, átlag hetvenöt szoba lenne az épületben. Az épületben helyezik el a kapitányi hivatalt, a mérnöki hivatalt, a tisztii főügyészséget, a városi adóhivatalt, a főpénztárat, a főkönyvvivőséget, az árvaszéket, az anyakönyvi hivatalt, a sorozóbizottságot, a leltározó-bizottságot és a községi bíróságot. A földszinten a Tisza Lajos-körutra, a Mérey-utcára és a Mikszáth Kálmán-utcára néző homlokzaton üzlethelyiségek lennének. A Püspök-utcára néző magas földszinten lenne a rendőrkapitányi hivatal, az ügyészségi fogház fülkéihez hasonló fülkékké alakított padláson pedig a rendőrségi fogház. A magas földszinten lenne az adóhivatal is, az emeleteken pedig a többi hivatalt helyeznék el.

A tanács keddi ülésén elhatározta azt is, hogy utasítani fogja a mérnökséget, hogy előzetes tervet és költségvetést készítsen, amelynek alapján a tervpályázatot is kiírni lehessen. Ha ugyanis lesz tervpályázat, akkor erre ezeröttszáz, ezer és ötszáz koronás díjakat tűznek ki. Az eddigi számítások szerint az új városháza költsége nem igen terheli meg a város közönségét. A fölépített polthelyiségek és a kiüresedő városi bérház bérjövödelmei tetemes részben fedezni fogják annak az annuitásos kölcsönnek a törlesztési költségeit, amelyből az új városházát fölépítik. Valószínű, hogy a bérjövödelmeket évi tíz-tizenkétezer koronával kell csak pótolni.

A tanácsülésen foglalkoztak a városi hivatalok új elhelyezésének kérdésével is. Megírtuk már többször, hogy ma annyira össze vannak zsúfolva a városi hivatalok, hogy azokban egyáltalában nem lehet dolgozni. Többféle megoldásról volt már eddig szó, míg végre kedden úgy határozott a tanács, hogy az árвахázat kiköltöztetik a bérházból és a megüresedő hivatalt használják föl az egyes hivatalos ideiglenes kibővítésére.

E szerint a városházán az elnöki ügyosztály mellé csatolják a főjegyző helyisége előtt levő

szobát. A főjegyzői hivatalhoz hozzacsatolják a mostani pénzügyi osztályt, amely viszont lefoglalja a jelenlegi közművelődési ügyosztály helyiségeit. A közművelődési ügyosztályt áthelyezik a Kiss Dávid-féle házba költöző árvaszék helyiségeinek egy részébe: az elnöki és a mellette levő szobába.

A városház földszintjén a levéltárhoz csatolják azt a helyiséget, ahol most a járlatleveleket állítják ki. A szuterénben levő régi várnagyi hivatalt a rendőrség kibővítésére használják föl, úgy, hogy az ideiglenes összeíróbizottságoknak is maradjon helyiségük. A bérháznak azokba a helyiségeibe, ahol a cselédkapitányság van, a földadó nyilvántartó hivatalt helyezik. A nyilvántartó hivatal és a mostani felsővárosi rendőrbiztosi hivatal helyiségeit az adóhivatal kibővítésére használják föl. A közgyűlési hivatal helyére jön a vegyvizsgáló-állomás. A mérnöki hivatalt az árvaszéki iroda és levéltár helyiségeivel bővítik ki. Az árvaszéki ülnökök helyiségeibe rendőrségi hivatalok kerülnek.

A tanács utasította a mérnöki hivatalt, hogy az áthelyezés terveit és költségvetését tizenöt nap alatt készítse el és terjessze elő.

Návay Bánffyrol.

Návay Lajos, Temesvár országgyűlési képviselője, a képviselőház alelnöke — mint megírtuk — emlékbeszédet mondott Bánffy Dezsőről, a temetési gyász alkalmával. A magas szárnyalású, jellemző beszédet itt adjuk most teljes egészében, tekintettel arra az érdeklődésre, amely kísérfje mindannak, ami Návay Lajos és Bánffy Dezső báró nevével kapcsolatos.

*

Nyugvóra tért immár a magyar közéletnek egyik fáradhatlan, lankadást nem ismerő, erős akaratu munkása. A lázas tevékenykedés és alkotni vágyás színterére az örök csend és pihenés vonultak be és örökre lezáródtak az ajkak, amelyek mindenkor csak a hazaszeretet és a faji öntudat büszke ígeit hirdették.

És ezért e ravatalt körülállva mindnyájan érezzük, hogy egy egész férfit, egy lelkes polgárt és egy nagy hazafit vesztettünk el.

Egyéniségének és jellemének sajátos vonásai Bánffyt a küzdelem terére hívták, de a küzdelem, mely életének osztályrészé — egyszersmind hű visszatükrözöje az ő nagy képességeinek. Életében nem egyszer ellentét és hasonlóság zajongtak körülötte, sokszor támadták, aminthogy erősen támadott is, ha meggyőződéséért kellett síkra szállnia. De a harc dúló hevében is minden ellentétnél maradandóbb és erősebb volt az a köztudat, hogy aki velünk szemben áll, megtestesítője a magyar génusz-nak, annak a magyar szellemnek, melynek köszönhetjük elsősorban, hogy annyi balszerencse és oly sok viszály után — él nemzet e hazán. És ezért ma együtt és egységesen gyászolunk és magyar lelkületünk egész hevével osztozunk a nemzet igaz bánatában. A magyar törvényhozás képviselőháza, mely az elhunytban egykori elnökét is gyászolja, ma csakugyan mint a nemzet képviselője jelent itt meg.

A törvényhozás nehéz és felelősségteljes munkájából Bánffy egész részét kivette és neve minden időkre egybe lesz forrva azokkal a törekvésekkel és uttörő alkotásokkal, melyek a nemzet szabad fejlődését és demokratikusan szabadulv haladását voltak hivatva előkészíteni, bevezetni. És az ő emléke élni fog, hogy a további küzdelemben erősekké, a munkában állhatatosakká tegyen, emléke élni fog, hogy

reményt és vigaszt öntsön belénk, mert hiszen fajunk életerejét és szívósságát Bánffyban teljes mértékben kifejezetteknek láttuk, — de élni fog emléke azért is, mert aki nemzetét oly forrón szerette, azt nemzete sem felejtetheti el soha!

És meghajtva mind a képviselőház zászlóját Bánffy ravatala előtt, jelszavunkká tegyük az ígét, melyet törvénné emelt az ő egész élete — ezen íge: a Hazádnak rendületlenül! — Ennek az ígének a jegyében — Bánffy Dezső Isten veled!

Glattfelder püspök pásztorlevele.

— Rossz könyvek és az egyke ellen. —

(Saját tudósítónktól.) Most jelent meg Glattfelder Gyula dr első püspöki pásztorlevele, melyet székfoglalása alkalmából intézett híveikhez. A pásztorlevélben Gyula püspök inti a híveket, hogy őrizzék meg a hamis ígék hirdetőitől, a rossz könyvektől, a rossz sajtótól és az egykétől, mert „gyászos látvány az, mikor házastársak a gyermekáldástól irtóznak”. Az érdekes főpásztori szózatból a következő passzust közöljük:

— Kérlek benneteket, akiknek lelkét az Ur Jézus gondjaimra bízta, akinek számot kell majd adnom úgy a ti, mint egész családotok és kedves gyermekeitek lelkéről, tartsatok távol magatoktól mindent, ami veszélybe sodorhatná hitetek tisztaságát és földulhatná keresztény családi élteteket. Azokat, akik eljönnek közetek és hamis ígék hirdetnek, amelyekkel eltéríteni kívánnak titeket ősi katolikus meggyőződésétektől, ne hallgassátok. A lázítók, az egyházi és világi hatalmasságok ellen elégedetlenséget szító ígéhirdetőket egyszerűen távolítsátok el a házatok tájáról. Ne legyetek velük erőszakosak. Ne okozzatok nekik bántalmakat, hanem szíveteket és hallásotokat fordítsátok el azoktól, akik nem az Ur utján járnak és nem az Ur ígeit hirdetik.

— Hasonló határozottsággal távolítsátok el magatoktól és házatoktól azt a mélet, amelyet a rossz könyvek és rossz sajtó akar családi körötökbe becsempészni. Szeretteim! Nincs jobb barátja az embernek, mint a jó könyv és nincs nagyobb jóakarója a világnak, mint a jó író. De nincs nagyobb átok, mint a rossz és erkölcstelen könyv és nincs nagyobb rosszakarója a világnak, mint a hitetlenséget és erkölcstelenséget hirdető író. Óriási felelősség hárul isten és emberek előtt arra, aki az ősi hitet a néptől elvenni, az istenhez való ragaszkodást és szeretetet benne tönkretenni kívánja. Miután ettől a méletől nem védhet meg benneteket semmiféle földi hatalom, csak a ti lelketek jó-sága és tisztasága, azért az Ur Jézus szent nevére kérlek benneteket, soha olyan lapot, amelyben az isten nevét gunyolják, az anyaszentegyházat támadják, a püspököknek és papságnak tekintélyét rombolják, az erkölcstelenséget nyíltan hirdetik vagy ékes szavak alá rejtve, ügyesen becsempészik, házatok tájára ne engedjétek. Gondoljátok meg, hogy minden betű, amelyből erkölcstelen szó és irat összeáll, egy-egy méregcsöpp, amelylyel azoknak lelkét engeditek megölni, akik nektek legkevesebbek. Minden erkölcstelenség, amelyet rossz lapokból és könyvekből gyermekeitek tanulnak, a ti figyelmetlenségtetek vagy hanyagságtok révén csuszott be az ő lelkükbe s pusztította el annak tisztaságát és jó-ságát és töletek fogja az Ur az utolsó ítéletnél az egész világ előtt számon kérni: miért engedtetek, miért mozdítottátok elő szeretteiteknek, házatok népének, gyermekeiteknek lelki és testi romlását?

— Nem elég azonban, Krisztusban szeretett híveim, hogy ha a mélet házatoktól távol-tartjátok. Tevékenyen kell munkálkodnotok, hogy mindegyiteknek családi élete tiszta, valóságos és az isten akarata szerint boldog legyen. A gyermekeket, akikkel az isten a szülőket megajándékozta, isten ajándékának tekinté-tek, amely annál értékesebb és annál szentebb, mivel isten maga formálja minden embernek — tehát minden gyermeknek — lelkét. Ép azért örömmel fogadjátok az isten áldását minden gyermek születésénél s hálát adjátok az Urnak, ha a gyermekek nagy számával áldott meg benneteket. Mert ha él bennetek az a szándék, hogy az Ur Jézus tanítása szerint rendezitek el családi élteteket, akkor minél több gyermekkel áldott meg benneteket az Ur, annál nagyobb boldogságot biztosít számotokra